

Metodický list k písňovému textu „Balič novodobý“

Písničku Balič novodobý nazpíval herec a zpěvák Zdeněk Piškula, kterého děti mohou znát např. ze seriálu Vyprávěj nebo z pohádky Tři bratři. Hudbu složil Jakub Antl spolu s Marií Ulehlovou, která je zároveň autorkou textu.

Cíle:

- Hledá a nalézá, v čem se srovnávané položky shodují a v čem se liší, porovnává je.
- Vyjadřuje myšlenky a pocity, které v něm vyvolává čtení písňového textu (aktuální zaměření na nadměrné používání sociálních sítí), srovnává přínosy a negativa sociálních sítí.
- Hledá souvislosti s vlastním životem a textem.
- Rozpoznává nadsázku v textu (pracujeme s písňovým textem, navazuje práce s beletrií).

Pomůcky:

nakopírované texty písně Balič novodobý (příloha č. 1)

nakopírované pracovní listy s Vennovým diagramem (příloha č. 2/ č. 3)

notebook (počítač) s připojením na internet

Před čtením

Aktivita „Co víš o sociálních sítích?“(příloha č. 2 a č. 3):

- Vysvětlíme dětem využití Vennova diagramu, v tomto případě se jedná o tři protnuté kružnice, což je složitější verze (příloha č. 2). Pro děti, které se této aktivitě teprve učí, by bylo vhodné použít nejdříve diagram se dvěma kružnicemi(příloha č. 3) .
- Můžeme dětem modelovat doplňování diagramu vlastními příklady, ale je vhodné neuvádět jich moc, abychom dětem tzv. nevystříleli všechny možnosti.
- Doporučuji rozdělit děti do skupin nebo alespoň do dvojic.
- Děti doplňují pracovní list na témata – Facebook, Instagram, Snapchat. Pokud některé děti tyto aplikace neznají, doporučuji vyzvat ostatní, zda by chtěli charakterizovat jednotlivé programy. Je vhodné nejdříve zjistit, jestli jsou ve skupině děti, které toho o aplikacích nebo některé z nich moc nevědí, a zařadit je do pracovní skupiny těch, kteří jsou v této oblasti zkušenější.

„Školní čtenářské kluby na 2. st. základní školy“, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

Projekt je financován v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a státním rozpočtem ČR.

- Každou kružnici nadepíšeme názvem jedné z aplikací (viz obrazová příloha). Do částí, které se protínají, doplňujeme, co mají tyto programy společné. V místě, kde se protnou všechny tři kružnice, píšeme společné znaky všech tří aplikací, tam, kde se protínají dvě kružnice, doplňujeme společné znaky dvou programů, např. Facebooku a Instagramu. Do míst, ve kterých se neprotíná nic, doplňujeme jedinečné rysy každé aplikace zvlášť (viz obrazová příloha).
- Po vyplnění pracovního listu sdílejí skupiny svou práci v komunitním kruhu.
- Děti srovnávají své diagramy, kladou si navzájem otázky, proč se ostatní liší, hledají společné zdůvodnění.

Doplňujeme otázkami:

- ➔ Našli jste společné rysy aplikací i v ostatních skupinách? V čem se vaše odpovědi lišily?
- ➔ Kterou aplikaci využíváte nejčastěji? Proč?
- ➔ Čím jsou pro vás tyto programy přínosem?
- ➔ V čem naopak mohou být škodlivé?
- ➔ Komunikujete raději přes internet, nebo osobně? Proč? Srovnejte klady a zápory těchto komunikací.
- ➔ Znáte nějakou písničku/básničku na téma sociální sítě?

Čtení/poslech

- Poslech písně Balič novodobý
<https://www.youtube.com/watch?v=Ockf8TUbaMM>
- Čtení písňového textu (viz příloha č. 1)
- Ke čtení můžeme vybrat jedno dítě, můžou se střídat po slokách nebo můžou číst všichni najednou.
- Děti si mohou píseň znovu pustit a podle textu zazpívat.

Po čtení

„Školní čtenářské kluby na 2. st. základní školy“, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

Otázky k textu:

- ➔ Objevila se v textu zmínka o aplikacích, které jste srovnávali v pracovním listu?
- ➔ Která slova, typická pro sociální sítě, jsou v písničce zmíněna?(selfie, lajk, status, seznamka, virtuální, chatovat)
- ➔ Objevila se tato slova i ve vašem diagramu?
- ➔ Jaké jiné sociální sítě jsou v písničce zmíněny? (Ask, Twitter)
- ➔ Které aplikaci jsou nejvíce podobné? V čem se shodují?
- ➔ Jak na vás písnička působí? Je text myšlen vážně?
- ➔ Najděte úryvky, které vám připadají vtipné. Proč?
- ➔ Souhlasíte se vším, co je v textu uvedeno? Pokud ne, přečtete úryvek a vysvětlíte, s čím nesouhlasíte.
- ➔ Např. sloka:
*Dnešní lásce pubertální,
něžnost stačí virtuální,
na co dívce hladit ruku,
stačí šťouchat na facebooku.*
- ➔ Je pro vás ve vztahu důležitý osobní kontakt, nebo opravdu dnes stačí komunikovat přes internet?
- ➔ Z čeho nebo z koho si autor písničky dělá legraci?
- ➔ Proč v textu tak přehání? Jak se nazývá takovýto jazykový prvek?(nadsázka)
- ➔ Proč ho autor písničky použil?(zdůraznění závažnosti)

Dle časových možností může po lekci pokračovat dílna čtení.

Dílna čtení

- Pokuste se v knize najít nadsázku.
- Je v ukázce nějaká skutečnost zveličena?
- Proč autor použil nadsázku právě v dané chvíli?
- Pokud jste nadsázku v úryvku nenašli, pokuste se ji do textu doplnit, aby některá situace vyzněla důležitě, závažně nebo naopak humorně.
- Sdílení v komunitním kruhu.

Reflexe proběhlé lekce:

„Školní čtenářské kluby na 2. st. základní školy“, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

Projekt je financován v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a státním rozpočtem ČR.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Celou tuto lekci i s dílnou čtení jsme realizovaly během klubového setkání.

Písničku Balič novodobý některé děti znaly, jeden chlapec ji dokonce uměl hrát na kytaru. Při hledání nadsázky děti postupně vyjmenovaly téměř celou písničku, shodly jsme se tak, že je vlastně celá skladba nadsázkou. Při otázce, jestli by také chtěly mít takovéto virtuální vztahy, poznamenaly, že je to odraz dnešní doby a že by takovýto vztah nechtěly.

S Vennovým diagramem se děti setkaly už dříve, ale poprvé doplňovaly do diagramu se třemi kružnicemi.

Protože bylo zvolené téma pro děti velice blízké, aktivita je bavila, byly pyšné, že mohou tentokrát ony poučit v mnoha ohledech vedoucí klubu. Zkrátka sociální sítě jsou jejich parketa.

Domnívám se, že pro děti, které se s Vennovým diagramem setkávají poprvé, je vhodné zvolit téma jim blízké. Při práci na tématu sociální sítě zároveň můžeme nenásilně poukázat na rizika jejich používání. Většinou na ně ale přicházely děti samy.

Zpracovala: Dana Bednářová

„Školní čtenářské kluby na 2. st. základní školy“, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

Projekt je financován v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a státním rozpočtem ČR.